

Chambre des Représentants

SESSION 1972-1973.

14 JUIN 1973

PROJET DE LÛI

portant amélioration de la législation
relative à l'octroi d'allocations aux handicapés.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA PREVOYANCE SOCIALE (1)

PAR M. VAN HERREWEGHE.

MESDAMES, MESSIEURS,

Au cours de l'examen de ce projet de loi, les membres de la Commission ont exprimé leurs préoccupations particulières relatives au sort de cette catégorie de bénéficiaires sociaux.

I. - Exposé du Ministre.

L'accord politique conclu entre les partis gouvernementaux a souligné sans équivoque qu'il convient, dans l'effort général de progrès social, de réserver la priorité à l'amélioration de la situation des handicapés.

(1) Composition de la Commission:

Président: M. De Mey.

A. - Membres : MM. Calleberr, De Mey, Deneir, Pierret, Plasman, Van Herreweghe, Verhaegen, Verhenne. - MM. Basecq, Boeykens, Brouhon, Demets, Nameche, Vandenhove, Vanijlen. - MM. Borsu, D'haeseleer, Flamant, Niemegeers. - MM. Moreau, Payfa. - MM. Babylon, Olaerts,

B. - Suppléants: MM. Declercq (Tijl), Diegenant, Markey, Remacle (Léon). - Mme Copée-Getbinet, MM. Gondry, Grégoire, Temmerman, - MM. Bonnel, Waltniek. - M. Maes. - M. Anciaux,

Voir:

607 (1972-1973) :

N01: Projet de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1972-1973.

14 JUNI 1973

WETSONTWERP

tot verbetering van de wetgeving betreffende het
toekennen van tegemoetkomingen aan minder-
validen.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE SOCIALE VOORZORG (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER VAN HERREWEGHE.

DAMES EN HEREN,

Tijdens de algemene bespreking van dit wetsontwerp is gebleken hoezeer de leden van de Commissie bezorgd zijn om het lot van deze categorie van sociale rechthebbenden.

I. - Uiteenzetting van de Minister.

In het onder de regeringspartijen gesloten politiek akkoord wordt ondubbelzinnig gesteld dat bij de algemene inspanning voor de sociale vooruitgang voorrang dient te worden verleend aan de verbetering van het lot der minder-validen.

(1) Samenstelling van de Commissie:

Voorzitter: de heer De Mey.

A. - Leden : de heren Callebert, De Mey, Deneir, Pierret, Plasman, Van Herreweghe, Verhaegen, Verhenne. - de heren Basecq, Boeykens, Brouhon, Demets, Nameche, Vandenhove, Vanijlen. - de heren Borsu, D'haeseleer, Flamant, Niemegeers. - de heren Moreau, Payfa, - de heren Babylon, Olaerts,

B. - Plaatsvervangers : de heren Declercq (Tijl), Diegenant, Markey, Remacle (Léon). - Mevr. Copée-Getbinet, de heren Gondry, Grégoire, Temmerman, - de heren Bonnel, Waltniek. - de heer Maes. - de heer Anciaux.

Zie:

607 (1972-1973) :

Nr 1: Wetsontwerp.

Celle-ci doit se traduire concrètement, notamment par l'augmentation des ressources sociales qui sont mises à la disposition de ces personnes particulièrement défavorisées. Le rapprochement progressif du statut des handicapés mentaux de celui des handicapés physiques constituera également un des objectifs de la politique ambitieuse de progrès social que le Gouvernement entend mener.

Considérations liminaires.

Dans le cadre de la protection sociale globale assurée aux handicapés, différentes prestations destinées à leur procurer des ressources décentes sont accordées à charge du département de la Prévoyance sociale.

La législation actuelle relative à l'octroi d'allocations aux handicapés prévoit les prestations suivantes au profit d'environ 100 000 bénéficiaires :

- une allocation ordinaire ou complémentaire peut être accordée aux handicapés physiques;
- une allocation spéciale peut être accordée aux handicapés mentaux et aux handicapés physiques qui sont atteints d'une affection qui n'ouvre pas droit à l'allocation ordinaire.

Cet éventail de prestations se complète, depuis le 1er octobre 1972, par une allocation spéciale pour l'aide d'une tierce personne, accordée au profit des handicapés graves.

Le crédit budgétaire pour 1973 destiné à couvrir les dépenses résultant de l'octroi de ces prestations s'élève à 3685 millions, soit une augmentation d'un milliard par rapport au budget initial de 1972.

L'accroissement de près de 40 % de ce crédit donne la dimension de la politique de progrès social poursuivie à l'égard de cette catégorie de bénéficiaires.

Une première phase de cette politique a déjà été réalisée par l'arrêté royal du 20 mars 1973 qui a, non seulement augmenté dans une importante mesure les allocations accordées aux handicapés, mais qui a également contribué au rapprochement progressif du statut des handicapés mentaux de celui des handicapés physiques.

Les augmentations suivantes ont ainsi été réalisées avec effet au 1er janvier 1973 : l'allocation ordinaire a été majorée de 10 %, l'allocation spéciale a été augmentée de 15 % et la majoration de l'allocation spéciale est de 20 %.

Il convient de souligner que la date d'entrée en vigueur de ces augmentations coïncide notamment avec celle des améliorations réalisées par la loi du 28 mars 1973 majorant les pensions des travailleurs salariés et instaurant un mécanisme d'adaptation des pensions à l'évolution du bien-être général.

Cette simultanéité consacre le parallélisme entre les augmentations de pensions financées principalement par des cotisations sociales et les allocations entièrement à charge de l'Etat, tout en réservant à celles-ci une majoration plus importante dans le souci d'accélérer le progrès social en faveur de cette catégorie de personnes tout particulièrement défavorisées.

L'octroi des allocations aux handicapés est organisé par la loi du 27 juin 1969 et par ses arrêtés d'exécution; les conditions d'octroi de ces prestations, telles qu'elles ont été adaptées par cette législation, représentaient des améliorations indéniables au sort des handicapés.

Deze verbetering mocht concreet tot uiting komen, met name door het verhogen van de sociale middelen die ter beschikking van deze ernstig misdeelde personen worden gesteld. Ecu van de doelstellingen van het ambitieuze beleid inzake sociale vooruitgang dat de Regering wil voeren, bestaat erin het statuut van de minder-tal gehandicapten geleidelijk dichterbij dat van de lichamelijk gehandicapten te brengen.

Voorafgaande beschouwingen.

In het raam van de gezamenlijke sociale maatregelen ter bescherming van de minder-validen zijn diverse uitkeringen bestemd om aan deze personen behoorlijke bestaansmiddelen te verschaffen; zij zijn ten laste van het departement van Sociale Voorzorg.

De huidige wetgeving betreffende de toekenning van tegemoetkomingen aan minder-validen voorziet in de volgende uitkeringen ten voordele van ongeveer 100000 begunstigten:

- een gewone of aanvullende tegemoetkoming kan worden toegekend aan lichamelijk gehandicapten;
- een bijzondere tegemoetkoming kan worden toegekend aan geestelijk of lichamelijk gehandicapten die getroffen zijn door een aandoening die geen recht geeft op de gewone tegemoetkoming.

Al die uitkeringen zijn sedert oktober 1972 aangevuld met een bijzondere tegemoetkoming die voor hulp van een derde persoon aan de zwaar gehandicapten wordt verleend.

Het begrotingskrediet voor 1973 dat bestemd is om de uitgaven te dekken die voortvloeien uit het verlenen van deze uitkeringen bedraagt 3685 miljoen, d.i. een stijging met 1 miljard in vergelijking met de oorspronkelijke begroting van 1972.

De stijging van dit krediet met bijna 40 % wijst erop hoezeer het beleid inzake sociale vooruitgang dat voor deze categorie van belanghebbenden wordt gevoerd, zich heeft ontwikkeld.

Een eerste fase van dit beleid werd ingeluid door het koninklijk besluit van 20 maart 1973, dat niet alleen in een aanzienlijke mate de aan de minder-validen versrekte tegemoetkomingen heeft verhoogd, maar er eveneens toe bijgedragen heeft het statuut van de geestelijk gehandicapten dichterbij dat van de lichamelijk gehandicapten te brengen.

Op 1 januari 1973 gingen dan de ondersaande verhogingen in : de gewone tegemoetkoming werd verhoogd met 10 %; de bijzondere met 15 % en de verhoging van de bijzondere tegemoetkoming met 20 %.

De datum waarop die verhogingen ingaan valt samen met die waarop de verbeteringen ingaan die zijn ingevoerd bij de wet van 28 maart 1973 tot verhoging van de werknemerspensioenen en tot instelling van een mechanisme waarbij de pensioenen worden aangepast aan de ontwikkeling van het algemeen welzijn.

Die gelijktijdigheid is een bekrachtiging van het parallelisme tussen de pensioensverhogingen die hoofdzakelijk gefinancierd worden uit sociale bijdragen en de uitkeringen die volledig ten laste zijn van de Staat, ofschoon de laatste meer stijgen ten einde de sociale vooruitgang ten voordele van deze categorie van bijzonder misdeelde personen te bespoedigen.

Het verlenen van tegemoetkomingen aan minder-validen is geregeld bij de wet van 27 juni 1969 en bij de uitvoeringsbesluiten van deze wet; de toekenningsvoorwaarden van deze tegemoetkomingen zoals ze door die wet worden aangepast, zijn een onbetwistbare verbetering van het lot der minder-validen,

L'expérience a cependant démontré que des modifications importantes de la législation actuelle sont nécessaires pour assurer une protection sociale plus efficace des handicapés et, particulièrement, des handicapés graves et des handicapés âgés.

Objectifs du projet de loi.

Le projet de loi poursuit cet objectif et s'inspire des avis émis par le Conseil supérieur des handicapés, constitué de personnes spécialement qualifiées en raison de leur participation aux activités d'organisations s'intéressant aux handicapés ou en raison de leurs activités sociales ou scientifiques, ainsi que des aspirations des handicapés et de leurs organisations représentatives. Ce projet de loi constitue la seconde phase de la politique de progrès social que le Gouvernement entend mener en faveur des handicapés.

La réforme de la législation qui est proposée poursuit les objectifs suivants;

1. Intégration des bénéficiaires de l'allocation spéciale dans le système d'octroi de l'allocation complémentaire.

La législation actuelle prévoit la possibilité de convertir l'allocation ordinaire en allocation complémentaire lorsque le handicapé atteint l'âge normal de la retraite ou lorsque, avant cet âge, le handicapé lui-même ou son conjoint bénéficie d'une pension ou du revenu garanti aux personnes âgées.

Cette conversion, qui constitue en fait la prolongation d'une prestation spécifique de handicapé après l'âge de la retraite ou en cas de bénéfice d'une prestation de vieillesse et qui tend à assurer au handicapé des ressources sociales d'un montant au moins égal à celles dont il disposait avant l'événement déterminant la transformation de l'allocation ordinaire en allocation complémentaire, est réservée par la législation actuelle aux handicapés physiques. Le droit à l'allocation spéciale prend donc fin à l'âge de 65 ou de 60 ans, selon qu'il s'agit d'un homme ou d'une femme et la protection sociale des handicapés concernés est alors assurée dans le cadre de la législation relative au revenu garanti des personnes âgées.

Pour assurer une meilleure protection globale des catégories de handicapés bénéficiaires de l'allocation spéciale, qui sont en grande majorité des handicapés mentaux, il convient de prévoir également à leur profit la possibilité de transformer l'allocation spéciale en allocation complémentaire, dans les mêmes conditions que celles organisant la conversion de l'allocation ordinaire.

Tel est le but des articles 1 à 6 du projet, qui représentent une modification fondamentale de la législation actuelle et qui réalisent ainsi l'alignement du statut des handicapés mentaux sur celui des handicapés physiques.

L'importance de l'amélioration des ressources assurée aux handicapés concernés par le projet de loi est mise en évidence par l'exemple ci-après, l'allocation complémentaire étant égale dans ce cas à la différence entre l'allocation spéciale et le revenu garanti.

S'il s'agit d'un handicapé bénéficiaire de l'allocation spéciale majorée qui obtient un revenu garanti au taux d'isolé, il pourra désormais prétendre à une allocation complémen-

De ervaring heeft echter aangetoond dat belangrijke wijzigingen in de huidige wetgeving noodzakelijk zijn om de minder-validen en met name de zwaar gehandicapten en de bejaarde gehandicapten een doelmirigere sociale bescherming te geven.

Doelstellingen van het wetsontwerp.

Het wetsontwerp streeft dat doel na en is ingegeven door de adviezen, uitgebracht door de Hoge Raad voor minder-validen, een raad die samengesteld is uit personen die speciaal bevoegd zijn om hun deelneming aan activiteiten van organisaties die zich interesseren voor minder-validen of om hun sociale of wetenschappelijke activiteiten, alsook door de eisen van de minder-validen en hun representatieve organisaties. Dit wetsontwerp vormt de tweede fase van het beleid inzake sociale vooruitgang dat de Regering voor de minder-validen wil voeren.

De voorgestelde hervorming van de wetgeving streeft de volgende doelstellingen na :

1. Opneming van de gerechtigden op een bijzondere tegemoetkoming in het stelsel van toekenning van een aanvullende tegemoetkoming.

De huidige wet voorziet in de mogelijkheid om de gewone tegemoetkomingen om te zetten in een aanvullende tegemoetkoming wanneer de minder-valide de normale pensioenleeftijd bereikt of wanneer de minder-valide zelf of zijn echtgenoot voor die leeftijd in het genot van een pensioen of van een gewaarborgd inkomen voor bejaarden zijn.

Die omzetting - die in feite de verlenging is van een specifieke tegemoetkoming voor minder-validen na de pensioenleeftijd of wanneer een ouderdomsuitkering wordt uitbetaald en die erop gericht is de minder-valide bestaansmiddelen te geven die minstens gelijk zijn aan die waarover hij beschikte voordat de gewone tegemoetkoming in een aanvullende werd omgezet - wordt door de huidige wet uitsluitend aan de lichamelijk gehandicapten toegekend. Het recht op de bijzondere tegemoetkoming neemt dus een einde op 65- of 66-jarige leeftijd, naargelang het een man of een vrouw betreft, en de sociale bescherming van de betrokken minder-validen is dan verzekerd in het raam van de wetgeving betreffende het gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Om de categorieën van minder-validen die het voordeel van de bijzondere tegemoetkoming genieten en die voor het merendeel mentaal gehandicapten zijn, een betere globale sociale bescherming te geven, dient men eveneens te voorzien in de mogelijkheid om de bijzondere tegemoetkoming om te zetten in een aanvullende tegemoetkoming onder dezelfde voorwaarden als die welke de omzetting van de gewone tegemoetkoming regelen.

Ziedaar het doel van de artikelen 1 tot 6 van het ontwerp, dat een fundamentele hervorming van de huidige wetgeving is en herstatuut van de mentaal gehandicapten op dat punt in overeenstemming brengt met dat van de lichamelijk gehandicapten.

Het belang van de door dit wetsontwerp tot stand gebrachte verbetering van de bestaansmiddelen van de betrokken minder-validen komt in het onderstaande voorbeeld tot uiting, daar de aanvullende tegemoetkoming in het betrokken geval gelijk is aan het verschil tussen de bijzondere tegemoetkoming en het gewaarborgd inkomen.

Indien het om een minder-valide gaat die het voordeel van de verhoogde bijzondere tegemoetkoming geniet en een gewaarborgd inkomen tegen het tarief voor een alleen-

taire égale : 52638 F (montant actuel de l'allocation spéciale majorée) - 35382 F (montant actuel du revenu garanti au taux d'isolé) = 17256 F qui représentent donc une augmentation nette des ressources sociales mises à la disposition du handicapé âgé.

Cette augmentation déjà importante sera encore accentuée par l'impact de la mesure suivante, qui permet d'améliorer nettement la situation des handicapés âgés.

2. Assouplissement des modalités de calcul de l'allocation complémentaire.

Les dispositions actuelles prévoient la prise en considération intégrale des pensions de retraite ou de survie ou du revenu garanti accordés au handicapé pour le calcul de l'allocation complémentaire, une prestation résiduaire égale à la différence entre l'allocation ordinaire ou désormais également l'allocation spéciale (aux termes du projet) à laquelle le handicapé aurait droit et les prestations de vieillesse précitées.

Il en est de même lorsqu'il s'agit de prestations de vieillesse accordées au conjoint du handicapé lorsque celui-ci est âgé de 65 ans au moins. Par contre, s'il s'agit de prestations accordées au conjoint du handicapé lorsque celui-ci est âgé de moins de 65 ans, la réglementation actuelle prévoit leur prise en considération partielle pour le calcul de l'allocation complémentaire.

La combinaison des deux derniers systèmes, dont l'âge du handicapé constitue le pivot d'application, détermine une chute brutale dans les ressources sociales mises à la disposition du handicapé à l'âge auquel ses besoins risquent de s'accroître, en raison de son état et à l'âge auquel la mise à la retraite signifie également une diminution de ses ressources dans la mesure où il exerçait une activité professionnelle. Il en va de même en ce qui concerne les conséquences sociales de la prise en considération intégrale des prestations de pension accordées au handicapé pour le calcul de l'allocation complémentaire. Les modalités de calcul actuelles sont dès lors trop sévères lorsqu'elles prévoient la prise en considération intégrale de ces prestations de vieillesse accordées au handicapé ou à son conjoint.

L'article 4 du projet donne dès lors la possibilité au Roi de déterminer le montant à concurrence duquel ces prestations ne sont pas prises en considération pour le calcul de l'allocation complémentaire. Ce montant représente donc l'amélioration nette de la situation du handicapé âgé.

Cette technique de calcul, qui s'apparente à celle utilisée en matière de revenu garanti aux personnes âgées, représente une modification importante de la législation actuelle.

3. Possibilités pour les handicapés bénéficiaires du revenu garanti aux personnes âgées d'accéder à des prestations spécifiques.

Le handicap qui survient après 65 ans n'ouvre aucun droit à des prestations spécifiques dans la législation actuelle.

Cette limitation peut entraîner des discriminations très importantes dans la situation de personnes âgées souffrant de handicaps semblables mais survenus à des âges diffé-

staande krijgt, zal hij voortaan kumulatief aanspraak maken op een aanvullende tegemoetkoming gelijk aan 12,6% van het bedrag van de verhoogde bijzondere tegemoetkoming) 1) 2,2% F (hiel, lig [x'drag V, 11 hct gcwa: 1 rhorgd inkomen tegen het tarief voor een niet-standaard) = 17256 F, hctccn dus ncerkomr op l'en merkelijke verhoging van de bestaansmiddelen die ter beschikking van de bejaarde gchuidicapte worden gesreld.

Die reeds aanzienlijke verhoging zal nog worden opgevuld door de hieronder omschreven maatregel, die het mogelijk maakt de rocsrand van de bejaarde gchuidicapten merklijk te verbetern,

2. Versoepeling van de toijze van berekening van de aanvullende tegemoetkoming.

De huidige bepalingen schrijven voor dat de rust- of overlevingspensioenen of het, al, 11 de ruinder-valide toegekend gewaarborgde inkomen integraal in aanmerking worden genomen voor de berekening van de aanvullende tegemoetkoming, een residuaire uitkering die gelijk is aan het verschil tussen de gewone tegemoetkoming, of voortaan ook de bijzondere tegemoetkoming (luidens het ontwerp) waarop de minder-valide reelt zou hebben en de voorreelde ouderdomsuitkeringen.

Hetzelfde geldt wanneer het gaat om ouderdomsuitkeringen die worden verleend aan de echtgenoot van de minder-valide wanneer deze laatste minstens 65 jaar oud is. Indien het echter gaat om uitkeringen versrekt aan de echtgenoot van de minder-valide wanneer de laatste genoemde geen 65 jaar oud is, wordt volgens de huidige wetgeving slechts een gedeelte van deze uitkeringen in aanmerking genomen voor de berekening van de aanvullende tegemoetkoming.

De combinatie van de laatste twee systemen, die de leeftijd van de gehandicapte als uitgangspunt hebben, leidt tot een brutale vermindering van de ter beschikking van de minder-valide gestelde inkomsten op een leeftijd waarop er gevaar bestaat dat zijn behoeften, ingevolge zijn toestand, zullen toenemen en waarop zijn oppensioenstelling eveneens een vermindering van zijn inkomsten betekent in zover hij een beroepsactiviteit uitoefende. Het integraal in aanmerking nemen, voor de berekening van de aanvullende tegemoetkoming van de aan de minder-valide verstrekte pensioenuitkeringen brengt, sociaal gezien, dezelfde gevolgen mede. De huidige wijze van berekening is dus te streng in zover zij de aan de minder-valide of zijn echtgenoot toegekende uitkeringen integraal in aanmerking neemt.

Artikel 4 van het ontwerp biedt dan ook aan de Koning de mogelijkheid het bedrag te bepalen ten belope waarvan deze uitkeringen niet in aanmerking worden genomen voor de berekening van de aanvullende tegemoetkoming, hetgeen een merklijke verbetering van de toestand van de bejaarde minder-validen met zich brengt.

Deze berekeningstechniek, die gelijk op die welke aangevend wordt inzake het gewaarborgde inkomen voor bejaarden, brengt een belangrijke wijziging in de huidige wetgeving aan.

3. Mogelijkheid voor de minder-validen die het uoordeel van het gewaarborgde inkomen voor bejaarden genieten, om het genot te krijgen van specifieke uitkeringen.

In de huidige wetgeving geeft de invaliditeit die na 65 jaar optreedt, geen recht op specifieke uitkeringen.

Deze beperking kan leiden tot belangrijke discriminaties in de toestand van bejaarde personen die een gelijkaardige invaliditeit maar dan op een verschillende leeftijd hebben

rents; ces différences de traitement sont particulièrement ressenties par les personnes âgées disposant de ressources modestes.

En effet, si beaucoup de personnes âgées finissent par souffrir d'affections normalement liées au vieillissement, certaines sont victimes d'invalidités particulières qui les rendent plus handicapés que des personnes de leur âge et il est socialement justifié de tenir compte de ces circonstances dans les ressources dont il convient de doter ces personnes âgées.

Pour remédier à l'aspect limitatif de la législation actuelle, qui est souvent perçue comme une injustice, le projet propose une innovation fondamentale qui représente peut-être la mesure la plus importante du projet.

La possibilité est créée d'accorder des prestations spécifiques aux personnes âgées devenant handicapées après 65 ans.

Dans un souci de légitime prudence, cette possibilité sera réservée au départ, aux bénéficiaires du revenu garanti aux personnes âgées, c'est-à-dire à des personnes âgées dont les ressources ne dépassent pas un niveau modeste qui justifie une intervention particulière de la solidarité nationale à leur profit.

Dès lors, l'article 11 du projet tend à donner au Roi la possibilité d'accorder une augmentation particulière du revenu garanti au profit des bénéficiaires handicapés qui peuvent ainsi accéder à des prestations spécifiques.

Les bénéficiaires de cette augmentation spéciale pourront également obtenir, si leur état le justifie, l'allocation spéciale pour l'aide d'une tierce personne.

4. Extension et assouplissement des conditions d'octroi de l'allocation pour l'aide d'une tierce personne.

Dans les conditions actuelles, cette prestation peut être accordée aux bénéficiaires d'une allocation ordinaire, complémentaire ou spéciale calculée sur la base d'une incapacité permanente de travail de 100 %.

S'inspirant des avis émis par le Conseil supérieur des handicapés, l'article 1er, 3°, du projet, tout en insérant la base légale permettant la création de cette prestation, vise à ne plus subordonner nécessairement l'octroi de l'allocation pour l'aide d'une tierce personne au bénéfice d'une allocation de handicapé ou à un pourcentage déterminé d'incapacité de travail.

L'octroi de cette prestation sera lié au caractère indispensable de l'aide d'une tierce personne et son montant variera en fonction du degré de besoin en assistance d'une tierce personne, modalisé en différentes catégories correspondant à un besoin progressivement accru de cette aide. Au degré de besoin le plus élevé correspondra le montant le plus élevé.

Dispositions finales.

Les autres articles du projet réalisent l'abrogation de dispositions devenues sans objet (article 9) et une adaptation de la législation (articles 7, 8 et 10). L'article 12 prévoit une clause de sauvegarde au profit de certains bénéficiaires de l'allocation spéciale.

Enfin, l'article 13 autorise l'ouverture du droit à l'allocation complémentaire dans le chef des handicapés dont le droit à l'allocation spéciale a été retiré avant le 1er juillet

opgelopen; deze ongelijke behandeling wordt bijzonder scherp aanvoeld door bejaarde personen die over een bescheiden inkomen beschikken.

Vele bejaarden lijden inummers aan kwalen die het normale gevolg zijn van het oud worden, maar sommige lijden daarbij aan speciale leedsels waardoor hun invaliditeit groter is dan die van de andere personen van hun leeftijd en het is sociaal verantwoord rekening te houden met die omstandigheden bij de vaststelling van de inkomens die aan deze bejaarden dienen te worden verleend.

Om het restrictieve aspect van de huidige wetgeving dat vaak als een onrechtvaardigheid wordt aang gezien, weg te werken, stelt het ontwerp een fundamentele innovatie voor, die wellicht de belangrijkste maatregel uitmaakt van het ontwerp.

Het ontwerp voorziet in de mogelijkheid om specifieke uitkeringen te verstrekken aan bejaarden die na 65 jaar minder-va lid zijn geworden.

Voorzichtigheidshalve zal deze mogelijkheid aanvankelijk terecht worden voorbehouden aan de gerechtigden op een gewaarborgd inkomen voor bejaarden, dit wil zeggen aan bejaarde personen wier bestaansmiddelen niet hoger liggen dan een bescheiden peil dat een bijzondere tegemoetkoming van de nationale solidariteit rechtvaardigt.

Artikel 11 van het ontwerp wil dan ook de Koning de mogelijkheid te bieden een bijzondere verhoging van het gewaarborgde inkomen te verlenen aan de gerechtigde minder-validen die aldus recht krijgen op specifieke uitkeringen.

De gerechtigden op die specifieke verhoging zullen eveneens, indien hun toestand het rechtvaardigt, de bijzondere uitkering voor de door een derde persoon verstrekte hulp kunnen krijgen.

4. Uitbreiding en versoepeling van de toehenningsvoorwaarden van de uitkering voor hulp van derden.

Onder de huidige voorwaarden kan deze uitkering worden verstrekt aan de gerechtigden op een gewone, aanvullende of bijzondere tegemoetkoming berekend op grond van een bestendige arbeidsongeschiktheid van 100 %.

Steunend op het door de Hoge Raad voor de minder-validen uitgebrachte advies, beoogt artikel 1, 3° van het ontwerp, met invoeging van de wettelijke basis die het creëren van die uitkering mogelijk maakt, het verstrekken van de uitkering voor hulp van derden niet meer noodzakelijkerwijs afhankelijk te stellen van het genot van een tegemoetkoming voor minder-validen of van een bepaald arbeidsongeschiktheidspercentage.

Die uitkering wordt slechts verstrekt indien de hulp van een derde persoon onontbeerlijk blijkt en het bedrag ervan varieert naar gelang van de graad waarin die hulp nodig is. Voor het bepalen van die graad van hulpbehoefte, zijn er verschillende categorieën die ieder met een geleidelijk stijgende hulpbehoefte overeenstemmen. Met de hoogste graad van behoefte stemt het hoogste bedrag overeen.

Slotbepalingen.

De andere artikelen van het ontwerp heffen bepalingen op die niet meer van toepassing zijn (artikel 9) en zij passen de wetgeving aan (artikelen 7, 8 en 10). Artikel 12 voorziet in een vrijwaringsclausule voor bepaalde gerechtigden op de bijzondere tegemoetkoming.

Tenslotte maakt artikel 13 de openstelling mogelijk van het recht op de aanvullende tegemoetkoming ten name van minder-validen wier recht op de bijzondere tegemoetkoming

1973 parce qu'ils avaient atteint la limite d'âge prévue pour la suppression de cette prestation.

Il est proposé que les dispositions du projet entrent en vigueur le 1er juillet 1973, à l'exception des dispositions relatives à l'allocation pour l'aide d'une tierce personne qui doivent produire leurs effets au 1er octobre 1972 pour régulariser la situation actuelle.

La dépense budgétaire annuelle résultant des mesures envisagées représente un investissement social supplémentaire de 502 millions.

II. -- Discussion générale.

Modalités d'exécution réglementaire.

Les modifications apportées par le projet à la législation actuelle doivent être accompagnées de modalités d'exécution réglementaire pour pouvoir sortir concrètement leurs effets; cette délégation de pouvoirs est donnée au pouvoir exécutif dans un souci de prudence et de souplesse.

Après avoir souligné que les projets d'arrêtes seront soumis à la signature royale dès l'adoption du projet par le Parlement, le Ministre apporte à la demande plusieurs membres différentes précisions quant à la conception dans laquelle les mesures d'exécution sont préparées.

L'augmentation particulière du revenu garanti accordée aux handicapés âgés produira ses effets à partir du 1er juillet 1973 mais pourra également être octroyée, le cas échéant, aux personnes devenues handicapées avant cette date. Cette augmentation particulière ne sera pas réservée aux bénéficiaires actuels du revenu garanti mais sera intégrée dans les modalités de calcul de cette prestation; cela signifie que des personnes âgées auxquelles le revenu garanti n'est pas accordé pour l'instant en raison du niveau des pensions dont elles bénéficient ou de leurs ressources d'autres provenances pourront, le cas échéant, faire valoir des droits à cette augmentation du revenu garanti.

Les modalités d'assouplissement du calcul de l'allocation complémentaire permettront, le cas échéant, d'accorder cette prestation à de nombreux handicapés âgés dont le niveau de la pension fait pour l'instant obstacle à son octroi et cette mesure sera donc de nature à améliorer la situation des handicapés dont les ressources diminuent à l'âge de la retraite. L'examen des droits éventuels de ces personnes, compte tenu de la possibilité prévue par le projet de ne prendre en considération qu'une partie des prestations de vieillesse, sera subordonnée à l'introduction d'une demande. La possibilité nouvelle d'immunisation partielle introduite par le projet de loi ne donnera pas lieu à des distinctions selon la nature de la pension prise en considération.

L'allocation pour l'aide d'une tierce personne, dont le rétablissement date du 1er octobre 1972, avait à l'époque fait l'objet d'un avis du Conseil supérieur des handicapés, aux termes duquel les conditions d'octroi de cette prestation devaient être modalisées en fonction du degré de besoin en assistance d'une tierce personne; la procédure complexe préconisée par cet organe consultatif a depuis, fait l'objet d'adaptations qui ont permis de rencontrer le vœu du Conseil supérieur des handicapés, tout en facilitant la mise en place d'une procédure d'octroi plus simple.

1 juli 1973 werd ingetrokken om de afschaffing van die tegemoetkoming is bepaald.

Voorgescreven wordt dat de bepalingen van het ontwerp van kracht worden op 1 juli 1973, behalve de betreffende de uitkering voor hulp van derden, die uitwerking moeten hebben op oktober 1972 om de huidige toestand te regulariseren.

De jaarlijkse budgettaire uitgave die uit de overwogen maatregelen voortvloeit is een bijkomende sociale investering van 500 miljoen.

II. - Algemene bespreking.

Bestuur srechtelijke uitvoeringsmaatregelen.

Om uitwerking te kunnen hebben, moeten de wijzigingen die in de thans geldende wetgeving door het ontwerp worden aangebracht, gepaard gaan met bestuursrechtelijke uitvoeringsmaatregelen. Voorzichtigheidshalve en met het oog op een soepele toepassing wordt de bevoegdheid daartoe aan de uitvoerende macht overgedragen.

De Minister wijst erop dat de ontwerp-besluiten aan de Koning ter goedkeuring zullen worden voorgelegd zodra het ontwerp door het Parlement is goedgekeurd; op verzoek van verscheidene leden geeft hij enige toelichting in verband met de geest waarin de uitvoeringsmaatregelen worden voorbereid.

De speciale verhoging van het gewaarborgde inkomen voor de bejaarde minder-validen zal uitwerking hebben vanaf 1 juli 1973, maar eventueel ook kunnen worden toegekend aan de personen die vóór die datum minder-valide geworden zijn. Die speciale verhoging zal niet beperkt blijven tot degenen die thans het gewaarborgde inkomen genieten, maar in de wijze van berekening van die uitkering verrekend worden; dit betekent dat de bejaarden die voor het ogenblik geen gewaarborgd inkomen genieten omwille van het bedrag van het hun toegekende pensioen of omwille van hun andere inkomsten, eventueel aanspraak op deze verhoging van het gewaarborgde inkomen kunnen maken.

Dank zij een soepeler berekening van de aanvullende tegemoetkoming zal die uitkering eventueel kunnen worden toegekend aan talrijke bejaarde minder-validen wier pensioen thans te hoog is om daarvoor in aanmerking te komen. Die maatregel zal derhalve een verbetering brengen in de toestand van de minder-validen wier inkomsten bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd verminderen. Omdat de eventuele rechten van die personen worden onderzocht in het licht van de mogelijkheid die door het ontwerp wordt geschapen om slechts een gedeelte van de ouderdomsuitkeringen in aanmerking te nemen, is een aanvraag nodig. De nieuwe, door het wetsontwerp ingevoerde mogelijkheid om slechts een gedeelte van die uitkering in aanmerking te nemen, zal niet ten gevolge hebben dat een onderscheid wordt gemaakt naar de aard van het in aanmerking te nemen pensioen.

Over de uitkering wegens hulp van derden, die op oktober 1972 werd hersteld, was destijds een advies uitgebracht door de Hoge Raad voor de minder-validen, volgens hetwelk de toekenningsvoorwaarden van die uitkering rekening moesten houden met de graad van behoefte aan hulpverlening door een derde persoon; de ingewikkelde procedure, die door dit adviesorgaan was voorgesteld, werd sindsdien aangepast, zodat aan de wens van de Hoge Raad voor de minder-validen werd voldaan, maar tevens een eenvoudiger toekenningsprocedure werd ingevoerd.

Le degré de besoin en aide d'une tierce personne sera apprécié par des instances médicales et donnera lieu à un classement en 1 catégories variant selon l'impossibilité totale ou partielle du handicapé d'accomplir sans l'assistance ou la surveillance d'une tierce personne, certaines fonctions essentielles de l'existence.

A chacune des catégories correspondra un montant différent, croissant selon le degré de besoin en aide d'une tierce personne. Le montant actuel, c'est-à-dire 6 892 F à l'indice des prix applicable à partir du 1er mai 1973, sera accordé à la catégorie justifiant du degré de besoin le moins élevé requis pour obtenir l'allocation pour l'aide d'une tierce personne.

L'octroi de cette allocation ne sera plus subordonné nécessairement au bénéfice d'une allocation de handicapé (puisque les bénéficiaires de l'augmentation particulière du revenu garanti accordée aux personnes âgées handicapées pourront y prétendre) ou à un pourcentage déterminé d'incapacité de travail, mais dépendra de la situation réelle du handicapé appréciée à l'égard de son besoin en aide d'une tierce personne.

Rapprochement du statut des handicapés mentaux de celui des handicapés physiques.

Le projet de loi prévoit également des mesures, outre les augmentations différenciées intervenues au profit des handicapés mentaux, avec effet au 1er janvier 1973, pour poursuivre le rapprochement du statut des handicapés mentaux de celui des handicapés physiques. L'intégration des bénéficiaires de l'allocation spéciale dans le système d'octroi de l'allocation complémentaire, telle qu'elle est prévue par le projet, réalise sur ce point l'alignement des statuts.

Le Ministre précise que l'égali sation du statut des handicapés mentaux par rapport à celui des handicapés physiques figure au premier plan de ses préoccupations et que la politique de rapprochement progressif sera poursuivie et amplifiée.

La différence entre les statuts ne peut cependant être comblée en une étape et le Ministre fait part de son intention de poursuivre la réalisation de l'équivalence progressive mais complète dans les conditions d'octroi des allocations aux handicapés mentaux par rapport aux handicapés physiques.

Critères d'appréciation de l'incapacité de travail.

Les critères d'appréciation médicale de l'incapacité de travail requise pour ouvrir le droit à certaines prestations peuvent varier selon la législation applicable; de même, les modalités d'octroi ou de calcul des prestations de réparation peuvent différer et il serait souhaitable d'unifier les législations dans le souci d'aboutir à des critères d'octroi et d'appréciation uniformes.

Le Ministre répond que l'uniformisation éventuelle des critères d'appréciation médicale de l'incapacité de travail figure parmi les préoccupations du Conseil supérieur des handicapés, dont les conclusions feront l'objet d'un examen particulièrement attentif.

Quant à l'uniformisation des législations d'octroi, il s'agit incontestablement d'une proposition séduisante mais il faut se garder d'uniformiser à l'excès, car chaque prestation a ses finalités propres. D'autres part, cette uniformisation

De grand van behoefte nan hulpverlening door l'en derde persoon zal door gecncshern beoordeeld worden. Er zullen 3 categorieën worden ingesteld, naargelang van de volledige of gedeeltelijke onmogelijkheid waarin de minder-valide zich bevindt om zoudcr hulp of het roezich van een derde persoon bepaalde essentiële levensfuncties te vervullen.

Voor elk van die categorieën is een verschillend bedrag vastgesteld, dat stijgt naargelang van de graad van behoefte aan hulpverlening door een derde persoon. Het huidige bedrag, nL 6 892 F tegen het prijsindexcijfer dat op 1 mei 1973 toepasselijk was, zal worden toegekend aan de categorie die kan docu blijkcn van de minst hoge graad van behoefte die nodig is om de regemoetkoming voor hulpverlening van een derde persoon te verkrijgen.

De toekenning van die tegemoetkoming wordt niet langer noodzakelijkerwijze afhankelijk geschild van het gecnor van een tegemoetkoming aan minder-validen (aangezien de gerechtigden op de aan bepaalde minder-validen toegekende bijzondere verhoging van het gewaarborgd inkomen er aanspraak op kunnen maken) en evennu van een bepaald percentage arbeidsongeschiktheid, doch zij zal wel afhangen van de werkelijke toestand van de minder-valide, voor de beoordeling waarvan diens behoefte aan hulpverlening door derden als maatstaf geldt.

Toenadering tussen het statuut van de geestelijk gehandicapten en dat van de lichamelijk gehandicapten.

Ongeacht de gedifferentieerde verhogingen die de geestelijk minder-validen van 1 januari 1973 af krijgen, voorziet het wetsontwerp tevens in maatregelen om het statuut van de geestelijk gehandicapten en dat van de lichamelijk gehandicapten dichter bij elkaar te brengen. Door het opnemen van de rechthebbenden op de bijzondere tegemoetkoming in het systeem van toekenning van de aanvullende tegemoetkoming worden beide statuten althans op dat vlak op een lijn geplaatst.

De Minister preciseert dat de gelijkmaking van het statuut der geestelijk gehandicapten met dat van de lichamelijk gehandicapten een van zijn voornaamste punten van zorg is en dat de politiek van geleidelijke toenadering zal worden voortgezet en uitgebreid.

Her verschil tussen de statuten kan echter niet in één keer ongedaan worden gemaakt en de Minister geeft zijn voornemen te kernen om verder te streven naar een geleidelijke doch volledige gelijkstelling inzake de voorwaarden voor de toekenning van de regemoetkomingen voor geestelijk gehandicapten en die voor de lichamelijk gehandicapten.

Criteria voor de raming van de arbeidsongeschiktheid.

De criteria voor de geneeskundige raming van de arbeidsongeschiktheid die vereist is om recht te geven op bepaalde uitkeringen, kunnen verschillen naar gelang van de toepasselijke wetgeving; evenzo kunnen de wijze van toekenning of de berekening van de vergoedingen verschillen en het is wenselijk eenheid te brengen in de verschillende wetgevingen om uiteindelijk te kunnen komen tot eenvormige criteria inzake toekenning en raming.

De Minister antwoordt dat de mogelijke eenmaking van de criteria voor de geneeskundige raming van de arbeidsongeschiktheid een van de zorgen is van de Hoge Raad voor de gehandicapten waarvan de besluiten met de grootste zorg zullen worden bestudeerd.

Het voorstel om de wetgevingen op het stuk van de roekenning eenvormig te maken is stellig aantrekkelijk, doch men dient er zich voor te hoeden een te grote eenvormigheid na te streven, omdat iedere uitkering haar eigen doeleinden

éventuelle concerne de nombreuses législations de sécurité sociale et d'autres législations qui ne ressortissent pas à la compétence du Ministre de la Prévoyance sociale et cette matière requiert donc une solution globale.

Des études sont cependant entreprises pour aboutir à des uniformisations possibles dans les critères d'octroi de prestations qui relèvent de la compétence du Ministre.

Nombre de bénéficiaires d'une allocation de handicapé

Le crédit destiné à financer l'octroi des allocations aux handicapés à charge du département de la Prévoyance sociale s'élève pour 1973 à 3 685 millions.

Ce crédit s'adresse dans le cadre de la législation actuelle, sans tenir compte du nombre de nouveaux bénéficiaires résultant des améliorations envisagées, à 70 324 bénéficiaires d'une allocation ordinaire, à 7500 bénéficiaires d'une allocation complémentaire et à 11 915 bénéficiaires de l'allocation spéciale, soit au total 97 739 bénéficiaires d'une allocation de handicapé au cours de l'année 1973.

Si l'on accorde la qualité de handicapé grave au handicapé qui justifie d'une incapacité permanente de travail de 65 % au moins, le nombre de handicapés graves s'élève à 35 155 bénéficiaires de l'allocation ordinaire (35 169 bénéficiaires d'une allocation ordinaire calculée sur la base d'une incapacité permanente allant de 30 à 60 %), 19 915 bénéficiaires de l'allocation spéciale et 5 608 bénéficiaires de l'allocation complémentaire (1 892 bénéficiaires d'une allocation complémentaire calculée sur base d'une incapacité permanente de travail de 30 à 60 %), soit au total 60 678 handicapés graves.

Mise au travail et réintégration sociale des handicapés.

L'accent est mis à différentes reprises sur l'opportunité d'utiliser davantage les facultés de validité dont disposent les handicapés pour exercer une activité professionnelle et pour faciliter ainsi leur réintégration et leur reclassement professionnels, en même temps que leur promotion humaine.

Semblable politique est poursuivie par le Fonds national de reclassement social des handicapés, qui relève du Ministère de l'Emploi et du Travail, et par le service de rééducation fonctionnelle et professionnelle de l'Institut national d'assurance maladie-invalidité.

Cette politique de réinsertion professionnelle des handicapés est également pratiquée au sein des services publics. Ainsi, près de 300 handicapés ont déjà fait l'objet de mesures de recrutement dans le cadre de l'arrêté royal du 11 août 1972 stimulant l'emploi des handicapés dans les administrations de l'Etat.

Organisation administrative.

Le Ministre précise que des renforts en personnel seront prévus pour permettre d'accélérer la procédure administrative et médicale d'examen des droits aux allocations et pour faciliter les opérations de révision entraînées par les nouvelles mesures envisagées.

Sauf dans les cas où il est possible techniquement de procéder à la révision d'office des droits des intéressés,

heeft. Anderzijds zou deze mogelijke uniformering achter king hebben op allerlei wettelijke inzake sociale zekerheid en op andere wetten die niet onder de bevoegdheid van de Minister van Sociale Voorzorg vallen; daarvoor dient dus een globale oplossing te worden gevonden.

Nochans worden studies gemaakt die moeten leiden tot het brengen van meer eenvormigheid in de criteria voor de toekenning van uitkeringen die tot de bevoegdheid van de Minister behoren.

Aantal rechthebbenden op een tegemoetkoming voor minder-validen,

Het krediet dat is uitgetrokken om de roekening van tegemoetkomingen voor minder-validen ten laste van het departement van Sociale Voorzorg te financieren, belooft 3 685 miljoen voor 1973.

Volgens de huidige wetgeving gaat dit krediet, zonder rekening te houden met het aantal nieuwe rechthebbenden die uit de overwogen verbeteringen voortvloeien, naar 70324 gerechtigden op een gewone tegemoetkoming, 7500 gerechtigden op een aanvullende tegemoetkoming en 11915 gerechtigden op een bijzondere tegemoetkoming, d.i. in totaal 97739 gerechtigden op een tegemoetkoming voor minder-validen in de loop van 1973.

Indien de hoedanigheid van zwaar gehandicapte wordt toegekend aan een minder-valide die het bewijs levert ten minste voor 60 % blijvend arbeidsongeschikt te zijn, bereikt het aantal zwaar gehandicapten 35 155 gerechtigden op de gewone tegemoetkoming (35169 gerechtigden op een gewone tegemoetkoming berekend op basis van een blijvende ongeschiktheid van 30 tot 60 %), 19915 gerechtigden op de bijzondere tegemoetkoming en 5 608 gerechtigden op de aanvullende tegemoetkoming (1 892 gerechtigden op een aanvullende tegemoetkoming berekend op basis van een blijvende arbeidsongeschiktheid van 30 tot 60 %), d.i. in totaal 60 678 zwaar gehandicapten.

Tewerkstelling van de minder-validen en hun toederoepneming in de maatschappij.

Er is meer dan eens op gewezen dat het wenselijk is het validiteitsvermogen van de minder-validen beter te gebruiken ten einde hen een beroepsactiviteit te laten uitoefenen en aldus hun herplaatsing en hun wederopneming in het arbeidsproces alsmede hun menselijke waarde te bevorderen.

Zulk een beleid wordt gevoerd door het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen, dat onder het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid ressorteert, en door de dienst voor revalidatie en herscholing van het Rijksinstituut voor ziekte en invaliditeitsverzekering.

Dit beleid van wederopneming in het arbeidsproces van de minder-validen wordt ook in de openbare diensten gevoerd. Aldus zijn bijna 300 minder-validen reeds aangeworven in het kader van het koninklijk besluit van 11 augustus 1972 ter bevordering van de tewerkstelling van minder-validen in de rijksbesturen.

Administratieve organisatie,

De Minister verklaart dat het personeel zal worden versterkt om het administratief en geneeskundig proces van onderzoek van de rechten op tegemoetkomingen te bespoedigen en om de uit de nieuwoverwogen maatregelen voortvloeiende herzieningsverrichtingen te vergemakkelijken.

Behalve in de gevallen waarin het technisch mogelijk is van ambtsweg tot een herziening van de rechten van de

l'application des nouvelles dispositions sera subordonnée à l'introduction d'une demande.

L'attention des intéressés sera attirée par la voie de la presse sur les formalités qu'il leur appartient de remplir à cette occasion et une campagne d'information sera lancée à l'intention des handicapés.

Avantages fiscaux.

L'attention du Ministre est attirée sur la possibilité d'accorder certains avantages fiscaux particuliers ou supplémentaires aux handicapés.

Le Ministre interviendra à ce sujet auprès de son collègue des Finances.

III. - Discussion des articles.

Les articles 1er à 3 sont adoptés à l'unanimité.

Un membre suggère qu'à l'article 8, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 27 juin 1969 relative à l'octroi d'allocations aux handicapés, tel qu'il est modifié par l'article 4, 1° du projet, les mots « sans préjudice de l'alinéa 3 » soient remplacés par les mots « sans préjudice des dispositions de l'alinéa 3 ». Le Ministre accepte cette suggestion et, ainsi adapté, l'article 4 est adopté à l'unanimité.

Les articles 5 à 14 du projet sont adoptés à l'unanimité.

Le projet de loi dans son ensemble est également adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

Le Président,

betrokkenen over te gaan, zal de toepassing van de nieuwe bepalingen afhankelijk worden gesteld van het indienen van een aanvraag.

De aandacht van de betrokkenen zal via de pers worden gevestigd op de formaliteiten die zij daarbij dienen te vervullen en een informatiecampagne zal ten behoeve van de minder-validen op touw worden gezet.

Fiscale voordelen,

De aandacht van de Minister wordt gevestigd op de mogelijkheid om aan de minder-validen bepaalde speciale of aanvullende fiscale voordelen te verlenen.

De Minister zal daaromrent stappen doen bij zijn ambtgenoot van Financiën.

III. - Bespreking van de artikelen.

De artikelen 1 tot 3 worden eenparig aangenomen.

Een lid stelt voor in artikel 8, § 1, eerste lid, van de wet van 27 juni 1969 betreffende het toekennen van tegemoetkomingen aan de minder-validen, zoals dit artikel wordt gewijzigd door artikel 4, 1°, van het ontwerp, de woorden « onverminderd het derde lid » te vervangen door de woorden « onverminderd het bepaalde in het derde lid ». De Minister is het daarmee eens en het aldus gewijzigde artikel 4 wordt eenparig aangenomen.

De artikelen 5 tot 14 van het ontwerp worden eenparig aangenomen.

Het gehele wetsontwerp wordt eveneens eenparig aangenomen.

De Yerslaggever,

M. VAN HERREWEGHE.

De Voorzitter,

O. DE MEY.

ERRATUM.

Art. 4.

Au 1°, il y a lieu de remplacer les mots « sans préjudice de l'alinéa 3 » par les mots « sans préjudice des dispositions de l'alinéa 3 ».

ERRATUM.

Art. 4.

In 1° dienen de woorden « onverminderd het derde lid » te worden vervangen door « onverminderd het bepaalde in het derde lid ».